

Hétfői

Friss Újság

Felolós szerkesztő:
Dr. GARA ERNŐ

(független politikai hetilap)

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Mihai Viteazul (Rákóczi-u. 16)

A tékozló posta

ujabb rendelettel kedveskedett az előfizetőknek. A postai igazgatóság a következő felhívás közlésére kért fel bennünket:

Közlöny.

A Posta táv. vezérigazgatóság 63034. sz. rendelete értelmében az összes telefon előfizetési és fenntartási díjak az 1924. január 1-től érvényben levő tarifa szerint az egész évre egy összegben beszedendők. Az összes előfizetők ennél fogva a még hátra lévő fél évi előfizetési és fenntartási díjakat e hirdetés megjelenésétől számított 5 napon belül annál inkább is fizessék be, mert ellenesetben a rendelet értelmében úgy tekintendők mint akik állomásaikat július 1-ére felmondták.

Satu-Mare, 1924. május 10.

Bolchis

Diriginti.

Csurilla

Sef. sect. telf. teleg.

Ehez a valóban meglepetésszerűleg érkezett felhíváshoz volna egy némely megjegyezni való.

A telefon kétséget kizáróan a modern kereskedelmi élet elsőrangú életszükséglete. A posta és távirda állami intézmény és egy modern államban a dolgozó polgárság megkövetelheti a kormánytól, hogy az államháztartását úgy tartsa egyensúlyban, hogy legalább az elsőrangú életszükségletek megszerzése elé ne gördítsen leküzdhetetlen akadályokat. A kormányzás etikájának ezt az alapvető követelményét nálunk egyáltalában nem respektálják. Bennünket, hogy enyhén fejezzük ki magunkat — bohém könnyelműséggel, tervszerülenséggel kormányoznak. Semmi magasabbrendű koncepcióra való szempont, semmi józan belátás, csak egy cél; pillanatnyilag fedezni a könnyelmű módon elherdált milliókat. — Rendelet rendelet után, amelyek pénzt csavarnak ki az egyre súlyosabb viszonyok között vergődő polgárságtól. Ezek a rende-

tek úgy hatnak, mint a tékozló fiu fenyegető sürgönyei: „Apám pénzt, mert bolondot csinállok!” — Az apa megijed, küldi a pénzt a rendes járandóságokon felül addig, amíg bírja. Egyszer aztán vége: tönkremegy az apa is, a fiu is.

A posta egy energikus rendelettel előlegbe követeli az egész évi előfizetési díjat. Su-

lyos ezeket követel a polgárságtól jogtalanul, oktalanul. Egyszer emel a posta, máskor előlegeket kér. Ezzel szemben: rosszak és hiányosak a telefonvonalak, kevés és rosszul fizetett személyzet, amelynek megfizetett munkája mellett is rossz a szolgáltatás. A legutóbbi horribilis díjfelemeléssel kapcsolatosan több mint harminc telefon

leszerelés történt Salmaron, ez után az előlegrendelet után újabb leszerelések lesznek. Akkor, amikor a nyugati államokban a rádióállomásokat népszerűsítik már az olcsósággal, nálunk rövidesen az lesz a helyzet, hogy a telefon csak a milliomosok számára lesz hozzáférhető. Így rohannunk mi retrograd tendenciával a zűllés útján. (g.)

A dunai államok gazdasági közeledése

Részletek egy megakadályozott előadás programjából. — Miért halasztották el Bizony László előadását.

Nagy érdeklődés előzte meg Bizony Lászlóét, a budapesti „Magyar Lloyd” főszerkesztőjének már hirdetett előadását. A Sfatul Negustoresc helyi csoportjának sikerült megnyernie egy előadásra az utódállamokban köröln levő kiváló gazdasági író, akinek tevékenysége különösen abban domborodik ki, hogy a dunai államok közgazdasági közeledésének megteremtése ügyében tevékenykedik.

Sajnálatos körülmény folytán a mára hirdetett előadás elmaradt, mert azt a hatóságok formai okokból nem engedélyezték. A helyi állambiztonsági hivatal miniszteri engedély bemutatását kérte, amellyel Bizony László, mert Erdély más városában erre nem volt szükség — nem rendelkezett. A Sfatul Negustoresc vezetősége felkereste ez ügyben Georgescu szigurancafőnököt, aki bár nem tekintett el a miniszteri engedélyezéstől, de a legelőzékenyebben személyesen küldött ez ügyben táviratot a belügyminisztériumhoz és így remélhető, hogy az engedély rövid időn belül megérkezik és Bizony László még e hét folyamán megtarthatja az előadását, amely igen tanulságosan fogja megvilágítani a közép-európai és különösen a dunai államok pillanatnyi gazdasági problémáit.

Alkalmunk volt beszélgetni Bizony Lászlóval, aki előad-

sának az anyagát a következőkben vázolta:

Mint már az utódállamoknak csaknem minden nagyobb közgazdasági emporiumában úgy a Sfatul Negustoresc szatmári körzetének a meghívására itt is előadást óhajtok tartani, amelynek keretében az utódállamok helyes gazdasági orientációját akarom körvonalazni és rá akarok mutatni azokra a tennivalókra e téren, amelyek a szükségszerű gazdasági közeledést szolgálják.

Előadásom különben Közép-európa aktuális közgazdasági kérdéseit öleli fel és első sorban a

francia irakkal

kapcsolatos eseményekre világít rá.

Meg fogom világítani továbbá Ausztria pillanatnyi gazdasági helyzetét és rá fogok mutatni azokra a nehézségekre, amelyek ezidő szerint a

bécsi pénzpiac

tapasztalható.

Ezután ismertetni fogom azt a

népszövetségi akciót

amely az osztrák korona stabilizálása után most a Magyarországon törvény erőre emeltetett szanálási javaslaton keresztül

Magyarország pénzügyi reorganizációját célozza tető alá hozni.

Ama tapasztalataim alapján, amelyeket a legutóbbi hetekben Csehszlovákiai utazásaim alatt szereztem, ismertetni fogom

Csehszlovákia gazdasági helyzetét

különösen azokat a tapasztalataimat, amelyek oda konkludálnak, hogy ez az ország a tragikus, véget ért Rasin pénzügyminiszter erőteljes pénzügyi politikája nyomán hovatovább teljesen magára ölti a békebeli gazdasági állapotok képét.

Jugoszlávia gazdasági ismertetése után végül beszélni fogok

Románia aktuális gazdasági kérdéseiről

és megvilágítom azokat a lehetőségeket, amelyek alapján Európának ez idő szerint nyersanyagokban talán legdagadabb állama nagyarányú gazdasági felvirágzásnak nézhet elébe.

Végül Románia közgazdasági életének két legfontosabb aktuális kérdéséről és pedig

az export és az ipari védő vámok ügyét

fogom ismertetni. A konklúzió ezekben a kérdésekben az volna, hogy mint Közép-európának valamennyi állama, úgy Románia sem mellőzheti a kereskedelem szabadságának és az összes gazdasági erők szabad érvényesülési lehetőségének az

Szenzációsan szép

a Klein Cipőáruház

a Gindl cukrászda mellett

Tavaszi kirakata!

elvé. Nem megelőzheti végül a gazdasági közlekedésnek az a gyakorlati megvalósulását, amelyet ezen területek egymásra utaltsága feltétlenül megkíván

Ezzel kapcsolatban kifejeztem azt a meggyőződésemet, hogy

Románia és Magyarország strukturájában gyökerező egymásra utaltságuk alapján megfelelő együttműködés mellett úgy Közép Európában, mint Keleten óriási horderejű gazdasági feladatok megvalósítása hivatottak.

Remélhetőleg még e hét folyamán alkalma lesz Sattmar kereskedőársadalmának meghallgatni a nagyon érdekfeszítőnek és tanulságosnak ígérkező előadást.

Lapzártakor értesítünk, hogy Georgescu szigurancafőnök eltekintett a miniszeri engedélytől és saját hatáskörében engedélyezi Bizony László előadását, amelyet kedden, vagy szerdán este tart meg a Sfatul Negustoresc helyiségében.

Rosenfeld Miksa

nagyáruházában

még tartanak az olcsó

szövet-
napok.

Szönyegraktárunk
békébeli minőség és az
árak olcsósága
tekintetében egész
Erdélyben feltűnést
keltett

**vászon, damast,
schiffon-árúkbán**
A leghiresebb, cseh, osztrák és angol gyárak
nagy raktárából választ-
hatnak t. vevőink.
**Szönyeget, szövetet,
vásznat,
butorszövetet**
Legolcsóbban
a legjobbat nálunk
vehet.

Amerikai

módszer szerint és nagyon olcsón
készítke rágásra alkalmas

műfogakat

Garai Pál. Gindl cukrászda mellett

* Tartós cipőt Egri készít. Satu-Mare, Várdomb-u. 9.

Női, férfi és gyermek

harisnya

különlegességek
nagy választékban
Kesztenbaum Marikánál

Máramarosi proletárzsidók

Pájeszes proletárok és lumpenproletárok Máramarosban — Zsidók az ekeszarva mellett. Nyomorgó zsidók a gazdag zsidók árnyékában

Máramarossziget, május 11.

Elhalok az anekdota, elefejtji az ember azt a sok máramarosi viccet és megszabadul attól az előítélettől, amely annyira általános, még a zsidóságon belül is a máramarosi zsidósággal szemben. De megtalálja magát a népet, amelynek létét olyan nevésséges volna definiálni: nemzet-e, faj-e, vagy csak vallás...! Ezek a problémák ott nincsenek meg és kinevetnék ki vitatni akarná. Hiszen csak ki kell menni az utcára, hogy cáfolatot kapjon az ember. Nem egyes üzletek jiddis felírása a cáfolat, nem az, hogy a kávéházban még zsidó „cigány” játszik — különben elsőrendű művész — s még az sem, hogy az utca nyelvi karaktere: a jiddis, — de az a gazdasági egység, mely a zsidókat szét-szórja a gazdasági élet minden rétege között, egyedül az uralkodó gazdaságnak tartva fenn a közigazgatás intézését. A máramarosi zsidóságnak megvan a maga földmívelő osztálya, megvannak az iparosai, napzámosai, kereskedői, vállalkozói, intellektuálisai. És a legnagyobb számban az a rétege, mely talán más fajtánál: Lumpenproletar, de a zsidóknál: Luftmensch, miképpen Nordau elnevezte őket.

Lumpenproletar — Luftmensch

A Luftmensch fogalmát itt érzi meg igazán az ember. Az a zsidó hordár, napzámos, aki az utcásköveken várja a jószerecsét s életigénye alig terjed túl egy karaj kenyéren és egy-két hagymán, talán még az a bizonyos Lumpenproletar. De az a réteg, mely állandóan a kávéházban lebzsel, mindent megfog, mindeannal próbálkozik, hogy azután, akár sikerült a felőrs vállalkozás, akár nem, új üzlethez kezdjen, ez az improduktív félkereskedő és félszénzáll: ez a bizonyos Luftmensch, kiknek száma az utóbbi időben íjesztően meggyarapodott. Ezért azonban nem a zsidóság felelős, hanem a régi galut és az új átalakulás mely a falu kis szatocsát behajította, bekérgette a városba. Voltak, akik likvidálni tudták vagyonukat és meglevő pár ezresükkel megépeztették az új életet. Lakásuk nem volt, üzletük nem volt, tehát besorozultak a kávéházakba, adtak, vettek, hol kerestek, hol vesztek, de valahogyan csak megélték. Ha megélték — és bizony nagyon nyomoruságosan, — akkor úgy hívták, hogy „konjunktura”, ami azonban nem sokáig tartott. Egyesek elérték vágyukat: egy kis helyiséget, utcára nyíló ajtóval, ezek kiharadtak a kávéházból és rendes üzletemberek, iparosok lettek. Mások azonban kikoptak a konjunkturából, kis tőkéjük elfogyott, megélték és most minden gazdasági bázis nélkül tengetik életüket. Ezeknek nyomorusága ma már valóságos tömegnyomor, anélkül, hogy a segítség módját tudná az ember.

Tömegnyomor

De a tömegnyomor új rétegekkel lett teljesebb: az új határok elvették Máramaros életét, a legjobb fogasztórétegeket elkapcsolták. Ezzel a virágzó máramarosi ipari élet szintén teljesen tönkrement és mivel az ipar itt is a produktív zsidóság kezében volt, az új nyomor a zsidó iparosrétegekben szedi napról-napra az áldozatait. A legszomorúbb tünete a mai máramarosi zsidóságnak éppen ezen derék, produktív iparoslellemnek lassú, de biztos pusztulása. S mert ipar nincs s megélni kell, a Luftmenschek új

dolgos réteggel gyarapodnak. De Máramaros gazdasági szegénységét megérzi az a kereskedelem is, mely ma elkecsereedett konkurrenciális harcot folytat egymással, hogy meg tudjon élni. Az egyes kirakatokban valósággal verik egymást az árak s így pusztítja egymás gazdasági erejét maga a zsidóság.

Nyolcvan százaléknak nyomorban...

Józan és értő ítélletű máramarosi vezető emberek megállapítása szerint a máramarosi zsidóságnak nyolcvan százaléka a legnagyobb nyomorban él, elképzelhetetlen nélkülözések között s hogy mégis él és megél: csak hihetetlen igénytelenségével lehet megmagyarázni.

A Venus csüörtörtökön közel jön a szerelmesekhez

A Merkúr és Venus jelentős szerepe a májusi égbolton. — A tavaszi égbolt szenzációi.

A májusi égbolt csillagászati érdekességeit tárgyalja az alábbi cikk. A szerelmesek, akik a pompás májusi éjszakákon úgy érzik, hogy a csillagfényes

égbolt az ő szerelmüknek pazar dekorációja, nem is gondolják, milyen komoly dolgok történnek az égi testek világában. Ide figyeljenek:

A naprendszeri bolygócsalád két tagjának: a Mercurnek és Vénusnak e hónapban jelentősebb szerepe van.

Május 7-én ugyanis Merkúr a Nappal alsó conjunktóba jut, vagyis pályája mentén közénk az a Föld és Nap közé kerül s szolgálatja majd a ritkábban észlelhető nap-tányéron való átvonulás tüneténnyét. A három égi test egyazon égi szélességen lesz, tehát így eshetik meg e tönemény. A bolygó kisebb mérete s nagyobb távolsága miatt nem sötétíti el a Napot, mint pl. hasonló helyzetben a hozzánk közel levő Hold, hanem az emiatt körülmények következtében csak mint sötét pont halad át a Napon. Geocentrikus nézőpontra nézve a bolygónak a Napba való belépése kölső érintkezésre 17 ó. 38 p.-kor történik. Az átvonulások leghosszabb ideje 7 ó. 50 p. Az ideje tehát majdnem megközelíti annak tartamát. Az átvonulásnak Közép Európában csak a kilépése látható és pedig Berlinre nézve a közép-európai időszámítás szerint 17 ó. 36 p. illetve 17 ó. 39 p.-kor.

Évszázadonként körülbelül 13 Merkúrátvonulás lehetséges, Vénusátvonulás azonban 113–126 évben 8 évi időközben csak kétszer lehet.

A Vénusátvonulást ritkasága miatt költséges expedíciókon nagy gondnal figyelik

Zsidó parasztok...

A másik megállapítás is igen érdekes: a máramarosi zsidóságban hihetetlen akarát van a produktív munka iránt. Iparosa megbízható és kitünő munkát ad és földművelője igaz, nemcsak értelemben vett „paraszt”, aki kora reggeltől késő estig dolgozik a földjén és minden szeretete, törődése az a kis darabka föld, melyet magának mondhat, melyet művel, amely el-tartja. A kávéházi üzletekbe belekény-szerített réteggel szemben ott vannak a máramarosi falvak zsidó parasztjai. Aki a kávéházban csak a kopáló „kalmár” szellemet tudja, vagy akarja meg-látni, az a faluban megtalálja azt a zsidó népet, melynek eleme: a föld, fegyvere: az eke kasza, kapa.

* Üzlet átalakítás miatt a raktáron lévő összes órákat és ékszerket napi áron alul kiárulom. Id. Grosz, Piata Bratianu (v. Deák-lér) 9. sz.

Grünfeldhez

nagy választékban
covercoat-ok
burberin-ek
érkeztek

A városháza mellett

Ismét jó és tartós cipők kap-hatók VAJDA cipő áruház Rákóczi-ut 27. szám volt BATA bizományos.

A Victoria kávéház a legkellemesebb szórakozóhely. Esténként cigányzene!

D. M.
horg
cérn
gépe
Schw

H

Str. Mo

templom
tapétáz

5000

1924 évi

Uilg

szerd

TEVJ

4-1 Piata

T

u

Si

Angol szövetek raktára

Még n

2 mtr.

2 mtr.

Teljes

Teljes

3 mtr

3 mtr

csikos

3 mtr

lepedő

3 drb.

6 drb.

2 drb.

1 drb

140 cm

Ötöny

Kézi hi

2 mtr

2 mtr.

MAYER

A Reinitz-ügy főtárgyalás előtt

Készül a nyári szezon nagy szenzációja. — A szünet előtt lesz a főtárgyalás. — Az egész bűnügykomplexumot Sätmaron tárgyalják.

A vizsgálat befejezése után közeledünk a Reinitz ügy végleges kifejlése felé. Ha különösebb akadály nem merül fel, még a nyári szünet előtt megtartják a monstre bűnügy főtárgyalását, amely fel fog sorakozni a világ bűnkrónikájának legnagyobb eseményei közé.

Dr. Déry Pál vizsgálóbíró tudvalevőleg még az elmúlt héten befejezettnek nyilvánította a vizsgálatot és az ügy aktáit áttette az ügyészhez. A vizsgálat befejezése után a vád is és a védelem is egyaránt élt azzal a joggal, hogy a vizsgálat kiegészítését kérje, de a bíróság mindkét fél kérelmét elutasította. A vád képviselője Dr. Pap György királyi ügyész megelégedett a bíróság végzésével és a döntés most a nagyváradi táblát illeti, amely valószínűleg helybenhagyja az elsőfokú bíróság határozatát. Ez esetben a legközelebbi jelentős fordulat

a vád előkészítése

lesz, ami hatalmas munka lesz és egy néhány hetet fog igénybevenni. A vádirat ellen a védők kifogást jelenthetnek be, ami szintén idővesztést jelentene, ez azonban aligha fog megtörténni, mert

a védelem érdeke, hogy az ügy minél nyersebb állapotban kerüljön a főtárgyalásra.

mert annál könnyebb lesz a védelem munkája, minél kevésbé alaposak a vádak, ma még inkább feltevések jellegével bíró bizonyítékai. A védelem attól tart, hogy amit a vizsgálat hosszú hónapok óta nem tudott produkálni, azt megteremtheti a véletlen, a bűnügyi rejtély kulcsát,

az első kétségbevonhatatlanul pozitív tárgyi bizonyítékot.

Ilyennek látszik a legutóbbi kassai vallomás, amelyet azonban egyelőre még nagyon óvatosan kell fogadni annyi kudarc után.

Ha a vádirat elkészült a tárgyalás kitűzését nem halaszthatják a nyári szünet utánra, mert a Reinitz vizsgálati fogsága már ugyanis túl hosszú ideig tart ami bár nem törvényellenes, de ellenkezik a törvény intencióival.

Az eddigiek folyamán — amint értesülünk a fölöttmerről fel vita, hogy

az egész bűnügykomplexum, vagy csak a Grósz-gyilkosság kerüljön a főtárgyalás elé.

Jogászai körök véleménye szerint a bűnügyeket nem lehet kettéválasztani annál is inkább, mert azok szoros kontaktusban vannak egymással.

Hol lesz a főtárgyalás?

Sokan úgy vélik, hogy a csehszlovákiai gyilkosságokért Reinitzot Kassán kell felelősségre vonni. Kikértük erre vonatkozólag illetékes körök véleményét és azt a választ kaptuk, hogy

szó sem lehet arról, hogy a főtárgyalás előtt Reinitzot átadják a csehszlovák hatóságoknak.

A megelőzés elvénél fogva a perrendtartás úgy rendelkezik, hogy a tettest, ha az elfogatás helyén is követett el bűncselekményt, a külföldön elkövetett bűncselekményekért is ott kell felelősségre vonni.

A Reinitz-ügy főtárgyalása tehát okvetlenül Sätmaron lesz és pedig nemcsak a Grósz ügy.

hanem a csehszlovákiai gyilkosságok ügye is a sätmari főtárgyalás anyagát fogja képezni.

Csak abban az esetben lehet szó Reinitz átadásáról, ha a romániai bíróság felmentő ítéletet hozna.

Hogy ez is megtörténhetik, az a jelen pillanatban nem látszik egészen valószínűtlennek. A védelem bizik abban, hogy a feltevésekből összerakott „kártávár” összedőlni a főtárgyalás folyamán és a bíróság tehetetlenül fog vergődni a bűnügy bizonytalan talaján.

A nyárvégi főtárgyalás túl a helyi és országos kereteken bizonyára a világsajtó felfeszült érdeklődése mellett fog lefolyni és igazi, komoly szenzációja lesz az idei uborkaszonnának.

Csehszlovák milliomos koldusruhában csempészett.

Érdekes csempésztörténet a halmeui határon. — A határon koldus — Sätmaron ur.

A hamis szigurancahivatal névtelen levél figyelmeztette, hogy Csehszlovákiából egy politikailag gyanús egyén koldusruhában és igazolványok nélkül rendszeresen átlép a határon. Sätmaron, Maramaroszigeten és más határmenti városokban már uri ruhában dolgozik, üzleteket kő, tárgyal azután egyszerűen eltűnik és ismét, mint koldus bukkán fel a határon, ahol érthetetlen módon a határőrök sohasem vizsgálják felül.

Az állambiztonsági hivatal emberei a figyelmeztető levél nyomán legközelebbi útja alkalmával szemmel tartották a titokzatos idegent és így kiderült, hogy az valóban Fregoli-módon változtatja külsejét.

A hatóságok megvárták,

amíg az idegen visszafelé vette ujját és közvetlenül a határ előtt igazolásra szólították fel és letartóztatták. A noteszében sok értelmetlennek látszó bejegyzést találtak. Az ismeretlen ember először tagadni próbált és ragaszkodott hozzá, hogy koldus, de a vallás során megtört és bevallotta, hogy Raub Alajosnak hívják, gazdag csehszlovák kereskedő és gyakori látogatásait mint csempész tette meg. Megmotozása alkalmával az őcska ruhába varrva találtak is nála tizenkilenc darab huszkoronás aranyat. A feljegyzésekről pedig kiderült, hogy üzleti feljegyzések amelyekben azon emberek neveit jegyezte fel, akikkel ő összeköttetésben állott s akik között két hatósági ember is szerepel.

A Szamosba menekülő Sätmar...

Hol nyaralunk az idén? Új strand épül a Szamoson. Az Sz. S. E. regatta telepe. — Sätmar a szerelmesek Szaharaja — Pusztulóban a város egyetlen parkja.

Aki szerelmes és szereti a szerelemhez illő színpompás tavaszi dekorációt, árnyas ligetel, meghitt sétányt, dús lombot parkot — az messze kerülje Sätmárt, mert itt bizony hiába keresi egyiket is. Sem liget, sem sétány, sem díszlombot park nem várja ebben a sziklad városban a hangulatos milliót kereső szerelmes párokat, ellenben porban, szennyben, szikkadó homokon sorvadnak el a legszebb szerelmes hangulatok...

Sätmár a homokpáros, Sätmár a porváros. A boldogtalan ifjuság párosa, amely sem

természeti fekvésénél, sem mesterséges rendezettségénél fogva nem alkalmas arra, hogy itt az ember nyáron jól érezze magát.

Azon sorsüldözötték számára akiket az anyagi szűkösségek arra kényszerítenek, hogy

Sätmáron nyaraljon közölkék azokat a terveket, amelyeknek megvalósulása talán elviselhetővé teszi a ránk következő rekkenő hőséget.

Ezek közül a tervek közül a legörvendetesebb

az új strand amely a régi uszoda helyén,

tehát közvetlenül a város közepében épül. A munkálatok rövidesen befejeződnek és a sätmári nyaralókat a nyári hőség beállásával készen várja egy modernül berendezett üdülőhely. Az új strandnak az a legnagyobb előnye, hogy közel van, de ezen felül is sok gondoskodás történik arról, hogy a közönség jól érezhesse magát.

A régi strand is forgalomban marad. Itt találte helyezkedés az

Sz. S. E. regattasztyála

amely itt csónakházait építelt és így a régi sztrandon új élet kezdődik: az Sz. S. E. strandja lesz, ami biztos garancia arra, hogy továbbra is látogatott hely marad.

És azok számára, akik szeretik a csendességet, a magányt, továbbra is a

Cégényi strand

lesz a kedvenc nyári szórakozóhely.

Aki pedig szomorkodni akar, szomorkodni azon, hogyan lehet egy város egyetlen parkját elhanyagolni, tönkretenni, kimegy a

Római kertbe

és elmereng egy város adminisztrációjának a hanyagságán. A Római-kert ma ugyyszólván teljesen víz alatt áll, még a legutóbbi esőzésektől dacára annak, hogy két szivattyú áll a kertben rendelkezésre arra az esetre, ha a tavaszi esőzések a mélyen fekvő terepen árárokat okoznak. A szivattyú áll, a városi tanács is áll — csak a Római kert halad a pusztulás felé. Ez volt a város egyetlen parkja, ez is tönkrement. Egyetlen oázis volt a Római kert a sätmári szaharán, ez is pusztulóban. — A porból, füledtségből csak a Szamos vízbe menekülhet csak az elkényszeredett sätmári nyaraló.

— Kijavították a megcsonkított Szent László szobrot. A székesegyház Szent László szobra ellen elkövetett merénylet az első napon városszerte nagy felháborodást keltett és csak akkor csillapodtak le a kedélyek, amikor kiderült, hogy a szobor megcsonkítását a véletlen okozta. A szobrot tegnap kijavították a szent király mára már ismét jogart tart kezében — mintha mi sem történt volna — Pax nobiscum...

— Házasság. Rivaló kollegánk Antonian Davidescu a Satu-Mare felelős szerkesztője f. évi május hó 4-én házasságot kötött littly Barbarescu iparművészneve, a bukaresti szépművészeti főiskola végzett növendékével.

— Halálozás. Öszinterészvétel értesülünk, hogy Láng Lajos nyug. csendőrfőfelügyelő Márta nevű leánykájá kilenc éves korában rövid

szenvadás után elhunyt. Temetése hétfőn, 12-én délután négy órakor lesz a Str. Burivista (Vajay) utca 6. sz. gyászházától.

— **Borovszky vendégszereplése.** Borovszky Oszkár énekes bonvivant az elmúlt színházi szezon kedvenc művésze, aki most a nagyváradi színház tagja, a jövő hét folyamán két napi vendégszereplésre Szatmárra érkezik. A Borovszky esték sikeresnek ígérkeznek.

— **A Sfatu Negustorescu új tisztikara.** A Sfatu Negustorescu (Kereskedők Tanácsa) vasárnap d. e. tartotta a Kereskedő Ifjak Körének nagytermében tisztújító közgyűlését. Délután két óráig tartott a választás, amelynek eredményeképpen az új választmány a következőképpen alakult: Chihaia Pál, Meriz József, Fekete József, Vuja János, Huszár Aladár, Spitzer József, Gerő Sándor, Haralambie Ionescu, Weisz Zoltán, Friedmann Zsigmond, Ifj. dr. Borgida Lajos, Sámuel Ignác, Borgida Miklós, dr. Feldner Endre, Kardos Győző, Grosz József, László Bernát, Bárdos Aladár, Melchner József, Kaufmann Jenő és Kaufmann Ignác. A jövő hét vasárnapján a választmányi tagok a saját kebelükből megválasztják az új tisztikart.

A legjobban csak VAJDA cipőáruházban vásárolunk, Püspöki áruház volt BATA bizománys.

Elegáns uri
**fehértanemű
nyakkendők**

dus választékban

**harisnyák
zoknik
girardi
kalapok**

mindennemű
férfi és női divatcikk

ICZKOVITS

Testvérek
divatáruházában

Piata Bratianu (Deák-tér)

Tovább fojtogatják a faipart

**A fatermelés és fakeskedelelem a végső katasztrófa előtt.
A C. F. R. több satmari cégtől is megvonta a kocsikiállítást.
Az elkésztett meghívó. — A kereskedelemellenes C. F. R.**

Az utóbbi hetekben az egész romániai sajtó tele volt azokkal a körülményekkel, amelyek a katasztrófába sodort fatermelés ügyét ismertették. A földművelésügyi minisztérium egyes indokolatlan intézkedései eddig is megbénították a favállalatok produktív tevékenységét, legutóbb pedig Constantinescu földművelési miniszter egyetlen tollvonással kiparancsolta az előzőkből a munkások tizedreit.

Nem tudjuk, hogy a favállalatok elleni hajsza szerű kampanyban mennyi a politikum, de egészen kétségtelen, hogy az ország egyik legjelentősebb közgazdasági ága ellen folytatott harc, csak balkezes politikai tevékenység lehet. Az existenciájuktól megfosztott vállalkozók és a munkanélküliségbe kergetett tömegek szerencsétlensége mellett mindebből csak az országot éri a legnagyobb kár.

A C. F. R. mint a hajsza eszköze

A vasut bár állami intézmény, de lényegében kereskedelmi vállalkozás, amelynek életfeltétele a normális gazdasági vérkeringés. Az egyetlen egészséges kereskedelmi és közlekedési politika az, amely minden erőfeszítéssel arra törekszik, hogy biztosítsa a szállítók lehetőségét. A vasutat egyetlen állammal sem áll módjában önkényeskedésre felhasználni, az államok egymásközi forgalmának szabadságát súlyos szankciókkal ellátott konvenciók garantálják.

Constantinescu miniszter legutóbbi rendelete után az volt a helyzet, hogy a vágások beszüntetése után, legalább ezideig még foglalkoztathatók az üzemek a kitermelt fa megmunkálásával és elszállításával. Ma már a C. F. R. jóvoltából ez az illúzió is szétfoszóban van.

Kizárják a vállalatokat a szállítástól

A cluji igazgatóságnak a legutóbbi napokban egy rendelete jelent meg, amellyel számos favállalatot kizárt a szállítástól. A fülinél előirányozott indoklás szerint ezek a vállalatok nem tettek eleget a C. F. R.-rel szemben elvárt szerződéses kötelezettségüknek. Nem szólvá arról, hogy senkit sem lehet a szállítástól kizárni, a példátlan rendelkezés érdemi indoka sem állja meg a helyét. Az Erdélyrészi Faegyület tagjainak tényleg van szerződése a C. F. R.-rel, amelynek már

nagyrészen eleget is tettek és a hátralékos mennyiséget csak azért nem adták meg át, mert a C. F. R. átvevő bizottságát képtelenség az átvételhez megkapni. Kéthárom hónapos időközökben jelennek csak meg és pár napi munka után már el is ulaznak.

A C. F. R. tehát a saját adminisztrációjának hanyagságáért is a fásokat bünteti.

A vagon elosztás.

A C. F. R.-nek szintén egy újabb rendelete szerint a fűrész-áruval dolgozó czegek részére havonta állapítsák meg a kocsikontingenst. Az első ilyen megállapítás és elosztás most volt esedékes és a vasuti adminisztráció nagyobb dicsőségére a következő történt. A cluji igazgatóság 8-án távirati utasítást ad az illeti inspekciónak, amely 9-én értesíti a főtűkarságot arról, hogy a puha faérdekeltség képviselői 10-én délelőtt legyenek Bukarestben a kocsikiállítási kimutatásokkal. Ha a favállalatok adminisztrációja szemben a C. F. R.-ével olyan tökéletes lenne, hogy egy este el is végeznék az előkészítést, a delegátusok a gyorsjáratú vonatokkal bájosan futhatnának be idejébe a bukaresti szétosztáshoz. A lényeg az, hogy akiket ki nem zártak egyenesen a szállítástól, kizártak ilyen módon.

A C. F. R., mint kereskedő.

Ezt a diszes csokrot még egy diszvirággal egészítjük ki. Ez is egy rendelet, amely szerint exportőrök kötelesek bejelenteni, hogy f. évi szeptember 1-ig hány export vagon igényelnek. Aki be nem jelenti az igényét, az nem kap vagon, viszont aki bejelenti, de nem veszi igénybe, az megfizeti a díjakat. — A helyzet az, hogy egy kereskedő sem tudja hónapokra előre, hogy ki jön fát venni és mennyit fog venni. Lehet, hogy ma, amikor be kell jelenteni az igényt, egy vagon sincs eladva, viszont már holnap az egész készlet is elkelhet. Vagy az is előfordulhat, hogy a vevő stornirozza a vételt. Nem kell sokat példalódnia, hogy a laikus előtt is

érthető és felmérhető legyen az a nagy perspektívájú kereskedelmi szellem, amely ezeket a rendeleteket fűti.

Természetesen a faérdekeltségek nem nézik ölegett kézzel a dolgokat és minden lehető elkövetnek, hogy kiszabaduljanak a fojtogatás alól. Egészen bizonyos, hogy ebben a törekvésükben az ország minden gazdasági organizációjának mellettük a helye.

**ÜZEM-folytonosság
céljából ö s s z e s
raktáron levő
KÉSZ URI
FEHÉRTANEMŰIMET
termelési árban**

árusítom. — Készítményeimet kérem semminemű más fehértaneműekkel nem össze tévesztetni, amennyiben INGEIM a legolcsóbbtól a legfinomabbig 90 cm. hossz- szuak teljes bőségben úgy a gallér, mint a készülő ere- deit floridossal bélelve.

A. H. zephir ingek, 2 gallérral, gyönyörű kivitel, lugban főzhetők.	190
HPS. Harry zephir ingek 2 gallérral, különleges mintákban	290
Fehér Raye ingek, eredeti francia áru, kiváló jó minőség, 2 gallérral	290
Fehér piqué frack ingek, gyönyörű kivitelben	275
Rövid nadrágok, A. R. zephírből	95 L
Fehér Rayeből	150 L

Ezen áruk csakis a kész áruka vonatkoznak és

kizárólag május 15-ig

érvényesek.
Senki el ne mulassza ezen alkalmat, mert óriási pénzmegtakarítást jelent!!!

Kiváló tisztelettel

**KARDOS
DIVATHÁZ**
a színházzal szemben.

Utlevel — Vizum

ügyeit legolcsóbban és leggyorsabban intézi

Katz Jenő expresszútár iroda

Piata Bratianu (volt Deák-tér) 3 szám

Tavaszi cipővásár!

Legolcsóbb

Tavaszi cipővásár!

Legjobb c i p ő t Legszebb

VAJDA HENRIK volt Bata bizománys cipőáruházában

Strada Mihai Viteazul (volt Rákóczy-utca) Püspöki nagyáruház.

Nyomatott Weisz Sándor könyvnyomdájában Satu-Mare, Piata Bratianu 9.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.